

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

חֵמְדָּה יָמִימָה

HEMDAT YAMIM

מטות תשע"ו

פרשת שבוע

שליחותם של שני המדברים הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

בשבועיים הקרובים נקרא בהפטרות הלקוחות מספר ירמיהו, בשבת השלישית של 'תלתא דפורענותא' נעבור לקרא (בארץ ישראל וגם בחו"ל) בספר דברים.

יש קשר לשוני חזק מאוד בין ספר דברים, ספרו של משה רבנו ובין ספר ירמיהו. קולמוסים רבים נשברו (תרתי משמע) תוך כדי דיון בנושא זה. הדבר בולט מאוד כבר מפסוקי הפתיחה של שני הספרים:

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" (דברים א' א)

"דְּבָרֵי יְרֵמְיָהוּ בֶן חֵלְקִיָּהוּ מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר פְּעֻנְתוֹת בְּאַרְצָן בְּנִיְמָן: אֲשֶׁר הָיָה דֹבֵר יְקִיָּק אֵלָיו..." (ירמיהו א' א-ב).

יש גם קשר עמוק בין המאורעות שעברו על שני הנביאים החשובים הללו (כסיכום עיינו בהקדמת האברבנאל לספר ירמיהו).

בדברינו השבוע נעמוד על הבדל גדול ביניהם, שהקשה מאוד על הנביא ירמיהו להעביר את המסר = הדבר - דְּבָר יְקִיָּק, אל העם. משה רבנו נולד במצרים לעמרם ויוכבד. עמרם היה בכורו של קהת בן לוי (שמות ו' טז-יח).

חז"ל לימדונו כי עמרם נחשב כגדול הדור "תנא: עמרם גדול הדור היה" (סוטה דף יב ע"א).

משה גדל כנסיך בבית פרעה, מה שאפשר לו לקבל חינוך מעולה ונימוסי מנהיגות מהשורה הראשונה. לעומתו (כמצוטט לעיל), ירמיהו גדל במשפחת כהנים בענות.

ננסה להבין מאיזו משפחה הגיע ירמיהו?

בתחילת ספר מלכים מופיע כי שלמה המלך, גרש את אביתר, הכהן הגדול, מירושלים לענתות. סיבת ההגליה וההדחה מן הכהונה, באופן רשמי, הייתה תמיכתו של אביתר במועמדותו של אדניהו בן חגית, כיורשו של דוד המלך. שלמה לא פגע פיזית באביתר, כנראה, בגלל שחשש שידבק בו משהו שדומה לחטאו של שאול בנוב עיר הכהנים. הנביא (ירמיהו, שכתב את ספר מלכים לבבא בתרא דף טו ע"א) לימדנו מה הייתה הסיבה האמתית:

"וַיִּגְרַשׁ שְׁלֹמֹה אֶת אֲבִיתָר מִקִּיּוֹת פֶּהֱן לִיקְנוֹק לְמֵלֵא אֶת דְּבַר יְקִיָּק אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל בֵּית עֲלִי בְּשֵׁלָה" (מלכים א' ב' כז).

אם כך, ניתן להסיק כי אביתר וירמיהו הם צאצאים של עלי הכהן. על משפחתו של עלי ניתנה נבואה קשה ביותר ר"ל:

"הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְגִדַּעְתִּי אֶת זֶרְעֶךָ וְאֶת זֶרַע בֵּית אָבִיךָ מִקִּיּוֹת זֶקֶן בְּבִיתְךָ: וְהִבְסַתְּ צֶרַע מְעוֹן כָּל אֲשֶׁר יִיטִיב אֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה זֶקֶן

בְּבִיתְךָ כָּל הַיָּמִים: ... וְכָל מְרִבִּית בִּיתְךָ מוֹתוֹ אֲנָשִׁים: ... וְהָיָה כָּל הַנוֹתֵר בְּבִיתְךָ יָבֹא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לְאַגְוֹרַת כָּסֶף וְכַפֵּר לְחֶם וְאָמַר סִפְחֵנִי נָא אֵל אַחַת הַפְּהֻנּוֹת לְאָכֹל פֶּת לְחֶם" (שמואל א' ב' לא-לו).

נבואה זו פסלה את צאצאי בני עלי מתפקידי הנהגה ורבנות, לדורי דורות.

כך מובא בגמרא: "דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מניין שאין נסמכין לבית עלי - שנאמר לא יהיה זקן בביתך כל הימים" (סנהדרין דף יד ע"א).

על פי זה נבין גם מה הייתה הסיבה בגללה נהרגו כהני נב עיר הכהנים, שגם הם היו מצאצאי עלי, כמבואר בפסוק הבא:

"וַיִּצְאֶהָ [=אחימלך, אביו של אביתר] בֶּן אַחֲטוֹב אֲחִי אֵיכָבֹד בֶּן פִּינְחָס בֶּן עֲלִי פֶהֱן יְקִיָּק בְּשֵׁלוֹ נִשָּׂא אֶפֹּד... (שמואל א' י"ד ג).

נוסיף עוד כי ירמיהו, אביתר ועלי היו מצאצאי איתמר ולא מצאצאי פנחס בן אלעזר שקיבל ברית כהנת עולם (עיינו דברי הימים א' כ"ד א-ג).

לכן, נוכל לסכם ולומר, כי משה רבנו סרב לקבל את השליחות שהקב"ה הטיל עליו, למרות היותו במעמד של נסיד, הן מבחינת ייחוסו והן מבחינת מעמדו וחינוכו, בגלל שהמשימה הייתה לכאורה, בלתי אפשרית.

לעומתו ירמיהו (כמבואר בהפטרה) סרב לקבל על עצמו את המשימה בגלל שהסיכוי שלו - אישית, להצליח, היה קטן.

שניהם בסופו של דבר יצאו לדרך ארוכה. משה רבנו הוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה ירמיהו הנביא נתן לנו לדורות את ספר ירמיהו (ועוד ספרים) שנבואותיו מדריכות אותנו עד היום.

הבה נתפלל כי יותר ויותר יהודים יפנימו את המסרים של משה רבנו ותלמידו ירמיהו הנביא.

לע"נ ר' אליהו כרמל ז"ל נלב"ע חי באייר תשע"ו	לע"נ מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלב"ע י"ז בסיוון תשע"ד	לע"נ רבי יעקב בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג ז"ל	לע"נ ר' מאיר בן יחזקאל זגא ברכפלד ז"ל	לע"נ מרת שרה ונגרובסקי בת ר' משה זאב ע"ה נלב"ע י' בתמוז תשע"ד	לע"נ הרב אשר וסרטיל ז"ל נלב"ע ט' בכסלו תשס"ט
--	---	--	--	---	--

לע"נ יחזקאל צדיק ז"ל, נלב"ע י"א באייר תשע"ו

מש' ארץ חמדה' אבלה על מותו של חברנו האהוב הרב ראובן אברמן זצ"ל, חבר הנהלת 'ארץ חמדה' איש תורת אמת שגורה בפיו, מחנך דגול ואיש המעלה מכל הבחינות.

לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד

Eretz Hemdah

2 Bruriya St. POB 8178 Jerusalem 91080
Tel: 972-2-5371485 Fax: 972-2-5379626

ארץ חמדה, ע"ר

רח' ברוריה 2 ת.ד. 8178 ירושלים 91080
טל 02-5371485 פקס: 02-5379626

www.erezhemdah.org info@erezhemdah.org

ניתן לקרוא את הדברים גם באתר האינטרנט

הרב יוני לביא, מנהל מוקד "חברים מקשיבים" לנוער (טל: 1599-5000-54 בכל ערב, ובאחר: makshivim.org.il)
ופעיל ב'לב אבות' - קו יעוץ להורי מתבגרים (טל': 02-9973232 ובאינטרנט levavot.org.il)

כן, אבל לא עכשיו

לפני מספר חודשים נעצר צעיר בן 27 מבת-ים בחשד שגנב שקית תפוצ'יפס. על פי החשד הוא נכנס לחצר בית וכשראה שבעלת המקום הבחינה בו נמלט מיד מהחצר. כעבור שעה קלה ניסה שוב את מזלו וניסה להיכנס לדירה, הפעם דרך הדלת, שהתבררה כלא נעולה. במקום שהה ילד בן 12 שהבחין בחשוד ושאל אותו לפשר מעשיו. החשוד השיב כי הוא רעב, לקח שקית תפוצ'יפס ועזב. הצעיר נעצר כעבור זמן קצר על ידי המשטרה, והובא לפני שופטת שהאריכה את מעצרו בשלושה ימים.

מה שמעניין בסיפור הזה הוא שכמה חודשים לפני כן יצאה חברת עלית, יצרנית התפוצ'יפס, בקמפיין פרסומי שהסלוגן המוביל שלו היה "טבעי שלא תשלוט בעצמך". מה נאמר? מתברר שהפרסום אכן עובד...

מה צריך כדי להצליח בחיים?

אחד הניסויים המפורסמים בעולם נערך על ידי הפסיכולוג ולטר מישל מאוניברסיטת סטנפורד. הוא כונה "ניסוי המרשמלו". מישל בדק קבוצה של ילדים בני ארבע שלכל אחד מהם ניתן מרשמלו. הובטח להם שאם יצליחו להמתין 20 דקות ולא יאכלו אותו יקבלו כפרס מרשמלו נוסף. האם הם יעמדו בפיתוי? רוב הילדים נכשלו בכך כשלוך חרוץ. תוך שניות ספורות מרגע שהמבוגר עזב את החדר, לא נשאר עוד זכר למרשמלו שהיה מונח על השולחן. היו מעטים מביניהם שהצליחו להתגבר על החשק לזלול את הממתק הורוד, והמתינו בסבלנות את הזמן הדרוש. אותם הילדים נבדקו בהמשך, שנים מאוחר יותר, והתברר דבר מדהים. הילדים שניחנו ביכולת **לדחות סיפוקים** הגיעו רחוק והצליחו בלימודים ובעבודה יותר מאשר שאר חבריהם בהבדל ניכר. התברר שהנכס החשוב ביותר להצליח בחיים הוא לאו דווקא יופי, כסף, חוכמה או קסם אישי. מה שקובע הוא היכולת שלך להתגבר ולשלט בעצמך.

לחכות עד הביס הראשון

כאנשים מאמינים אנו דוגלים בכך שאחד ההבדלים היסודיים בין האדם לבהמה הוא בכך שהאדם אינו נשלט על ידי האינסטינקטים החייתיים שלו, אלא ניחן ביכולת ההתגברות והשלטת כוח המוסר על הטבע. אנו פותחים את היום בהצהרה "אזור ישראל בגבורה" ועומדים על כך שעל אף ש"אלך תשוקתו – אתה תמשול בו" (בראשית ד, ז). יתירה מזו, אדם מאמין עסוק מגיל צעיר **לאמן ולפתח את "שרירי ההתגברות"**, באופן יומיומי כמעט. דוגמא בולטת לכך היא מה שמתרחש בכל ליל שבת עם סיום התפילה. יהודי נכנס לבית ומברך את בני משפחתו ב'שבת שלום'. לאפו מגיע ניחוח תבשילי השבת, והמיוזג של ריח המרק המהביל עם העוף ותפוחי האדמה המתובלים בדיוק כמו שהוא אוהב, יוצר תמהיל מפתה שקשה לעמוד בפניו. ובכל זאת עד שיזכה להכניס לפיו את הביס הראשון צפוי לו מסע מכשולים לא קצר. זה מתחיל בשירת שלום עליכם (כפול שלוש פעמים כל בית), זה ממשיך דרך אשת חיל (ובחלק מן העדות אין לוותר גם על 'בר-יוחאי'). זה עובר דרך קידוש, ברכת הילדים (לנוהגים), נטילת ידיים וברכת המוציא. עד שהבן-אדם זוכה לנגיסה הראשונה עוברות דקות רבות וארוכות של התאזרות בסבלנות והתגברות. ועוד לא אמרנו מילה על ליל-הסדר בו עד לישולחן-עורף! הנכסף עשויות לחלוף שלוש שעות שבמהלכן המסכן הכניס לפיו בעיקר כרפס...

מתנת ההמתנה

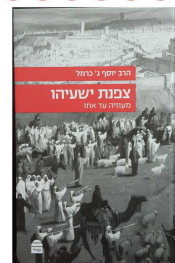
אין ספק שהאימון הקבוע נותן את אותותיו ושרירי ההתגברות ודחיית הסיפוקים מתפתחים אצלנו באופן משמעותי. התוצאה ניכרת כבר בגיל צעיר כשילד בן 6 שסיים בדיוק את השניצל של ארוחת הצהריים ובא לו לקנח באיזה שוקו מרווה, מסוגל לקבל בשיוויון נפש את העובדה ש"אני בשרי עכשיו, וצריך לחכות...". היכולת המופלאה להמתין ולהתגבר עד לזמן המתאים חוזרת כחוט השני בתחומים רבים: 'שמירת שבת' ו'שמירת נגיעה', 'שמירת העיניים', 'שמירת הברית', ועל אותו משקל (תרתי-משמע) יתבטא אף בתחומי חול כמו 'שמירת משקל'.

אחד הדברים שעוזרים להצליח במשימה הוא הפנמת העובדה ש"לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים" (קהלת ג, א) - יש זמן מתאים לכל דבר. מי שלא יתגבר על החשק ויאכל בטרם עת את הפרי עלול לגלות שטעמו בוסר ושבגלל החיפזון החמצנו את ההזדמנות לאכול בבוא העת את הפרי הבשל (יש כאן קשר אף לחטא הראשון בהיסטוריה של האכילה מעץ הדעת, אך זה דורש ביאור בפני עצמו). ומה לגבי התפוצ'יפס? התפיסה היהודית יכולה לקבל את האמירה ש"טבעי שלא תשלוט בעצמך", אבל טוענת שלאדם יש את היכולת **לקחת את הטבע ולהתעלות מעליו** (זה אחד הרעיונות מאחורי "ברית המילה"). בעזרת כוח הנשמה ובאמצעות השכל וכוח הרצון בן אדם מסוגל להתגבר על האינסטינקטים הטבעיים, לדחות את החשק, להמתין בסבלנות ולשמור את עצמו לזמן המתאים. זה נכון לתפוצ'יפס, וזה נכון לכל תחום אחר בחיים.

חדש - "צפנת ישעיהו" מאת הרב יוסף כרמל

הנביא ישעיהו פעל באחת מהתקופות הסוערות והדרמטיות ביותר בחיי האומה הישראלית, תקופה של ציפייה למשיח שנשברה ברעש אדמה נורא, וחוללה גם מהפך רוחני ופוליטי. האור בקצה המנהרה הפציע שוב רק בימיו של חזקיהו. צפנת ישעיהו: מעוזיה עד אחז מפגיש אותנו עם שלושה מלכים שעמדו בצומת היסטורי זה בתולדות עמנו: עוזיה, המלך שדרש את האלוהים אך לקה בצרעת בעקבות חטאו; יותם, המלך הצדיק ביותר בתולדות עמנו; ואחז, המלך אשר הכיר בקב"ה אבל לא האמין בהשגחתו. בביאורו לנבואות ישעיהו, נצמד הרב כרמל, לדברי חכמינו וגדולי הראשונים, ומציע דרך מרתקת ללימוד תנ"ך בעקבות חז"ל. קריאה זו מבהירה את התכנית האלוהית ומבררת סוגיות עקרוניות באמונה. צפנת ישעיהו מגלה לקורא את משמעות הנבואות לדורו של הנביא ואת הרלוונטיות שלהן לדורנו.

לרכישה

חמדת האנציקלופדיה התלמודית

הפרשה בהלכה

התרת נדרים

מי שנדר וניחם על נדרו, הרי זה נשאל לחכם ומתירו. וכתבו הראשונים, שלשון התרת נדרים הוא כמו התרת הקשר, כאדם שמצא חבל קשור והתירו; ויש מפרשים שהוא מלשון היתר, בניגוד לאיסור.

במקורה של התרת נדרים נחלקו תנאים, ואחת הדעות היא שלמדים ממה שנאמר בפרשתנו לא יחל דברו, ודרשו: הוא אינו מוחל, אבל אחרים מוחלים לו. וכתבו הראשונים שהתרת נדרים אין לה עיקר בתורה שבכתב, אלא כך למדו ממשנה רבינו מפי הגבורה שהכתוב לא יחל דברו כוונתו שלא יחלל הוא בעצמו דרך קלות ראש בשעט נפש, אבל אם ניחם וחזר בו - חכם מתיר לו, ולפי שאין לו ראייה בתורה אמרו שהיתר נדרים פורחים באויר.

בגדר ההתרה אמרו שהחכם עוקר את הגדר מעיקרו, ועושהו כאילו לא היה עליו נדר, ולא חל עליו נדר מעולם. וזהו ההבדל שבין התרת החכם להפרת הבעל, שהחכם עוקר הנדר למפרע, והבעל מיפר מכאן ולהבא.

כיצד היא ההתרה, אחרי שהנדר נשאל בפתח או בחרטה, יאמר לו החכם או שלשה הדייטות: שרוי לך, או מותר לך, או מחול לך, וכל כיוצא בענין זה בכל לשון. יש מצריכים לומר כן שלש פעמים, ואינו אלא כדי לחזק הענין, אבל מצד הדין די בפעם אחת, ולכן בדיעבד די בפעם אחת.

ע"פ הערך התרת נדרים בכרך יא

רפואה והלכה

בין המצרים ותשעה באב

מתוך: א. שטינברג, אנציקלופדיה הלכתית רפואית, מהדורה חדשה תשס"ו, כרך ד, ערך מועדים ותעניות, טורים 378 – 377

בשר בתשעת הימים - כל חולה מותר לאכול בשר בתשעת הימים [1], ואפילו הוא חולה קצת [2], ואפילו מי שהתרפא, אך עדיין צריך להחלמה נוספת [3], ומותר לשחוט עבורו בימים אלו [4]. יש מי שכתב, שבמקרים אלו התירו לאכול דווקא בשר עוף [5]. ואם דעתו לחזור למנהגו, ולא לאכול בשר בתשעת הימים, ורק באותה שנה אוכל בשר מחמת מחלתו, אין צריך התרת נדרים [6].

טיפולים בתשעת הימים - יש מי שכתב, שאם הדבר אפשרי רצוי לדחות טיפולים רפואיים בתשעת הימים עד לאחר תשעה באב [7].

רחיצה ושחיה בשבוע שחל בו תשעה באב - מותר לחולה לרחוץ בשבוע שחל בו תשעה באב [8], ואפילו במים חמים [9]. יש מי שכתב, שחולה שצריך לשחות יום-יום, כגון מי שסובל מכאבי גב, מותר לו לעשות כן אפילו בערב תשעה באב [10].

מקורות

[1] אורחות חיים הלי תשעה באב אות ו; שע"ת או"ח סי' תקנא סקכ"ח; [2] שו"ת שבות יעקב ח"א סי' כז; מ"ב סי' תקנא סקס"א; [3] יחווה דעת ח"א סי' מא; [4] רמ"א או"ח תקנא ט; [5] שו"ת שבות יעקב, שם; [6] יחווה דעת שם; [7] שערי הלכה ומנהג ח"ב סי' רכו; [8] שו"ת מהר"י ברונא סי' יב; [9] מ"ב סי' תקנא סקפ"ח; הגר"א קוק, במכתב שהובא באוצרות הראי"ה ח"א עמ' 551; [10] הגר"י נויברט, הובאו דבריו בנשמת אברהם חאו"ח סי' תקנא סק"ג.

הספר משטר ומדינה בישראל על פי התורה (4 כרכים) מאת הרב נפתלי בר אילן, יצא לאור בעריכה חדשה בהוצאת מכון "ארץ חמדה"

הספר מתמודד עם אתגרי השעה הניצבים בפני המדינה היהודית העצמאית ע"י ניתוח וביור מקיפים במקורות. בין הנושאים הנדונים - משטר דמוקרטי ומלוכני, שלטון החוק, הפרדת רשויות, ביקורת שיפוטית, טוהר השלטון, מדיניות פיסקלית ומוניטרית, שירותי רווחה, סל תרופות, איכות הסביבה, משפט בינלאומי, אמנת ג'נבה, כבוד האדם וחירותו, פיתוח האישיות, זכויות אזרח ועוד ועוד. זכה בפרס הרב קוק ובפרס הרב ישראלי של מכון ארץ חמדה.

לרכישה

Tennessee, USA

טנסי, ארה"ב
אלול תשנ"ט

העלאתו לתורה של בן לוי מנוכריה, שנתגיירה לפני הלידה, תחת השם "לוי"

שאלה

בקהילתנו חוזר בתשובה בכל רמ"ח איבריו וש"ה גידיו והוא מן החשובים והמובילים בקהילה גם ברוחניות וגם כאיש מדע דגול. האיש לוי ע"פ יחוסו, חי עם נכריה קודם חזרתו בתשובה. לפני הלידה התגירה האם בגיור אורתודוקסי וכנאמר לעיל הם שומרי מצוות במלוא מובן המילה. האב פגוע מאד אחרי שסירבו להעלות לתורה את בנו תחת השם הלוי. האם יש מניע הלכתי לכך שהבן ישא את שם המשפחה של האב הלוי ויקרא לתורה כאחרון או מפטיר תחת הכינוי לוי כדי לא לבייש את הבן ובעיקר את האב? האם יש מקום להעלותו לתורה כלוי אפילו פעם בשנה משום דרכי שלום, כגון ביום זכרון?

תשובה

מותר לקרוא לילד בן לוי שהורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה, בשם אביו¹, ולהוסיף לו את התואר לוי² – פלוני בן פלוני הלוי – ואף מותר לקרוא לו לעלות לתורה בשם זה כאחרון³, אבל אסור להעלותו לתורה בתור לוי (כשני, אחרי הכהן), וזה מכמה סיבות:

- שלא יטמע בין הלויים, ואנחנו בידיים נוסף מכאוב למכאובינו⁴.
- שיוודע שלפי ההלכה הוא איננו בנו של אביו, כדי למנוע מכשולים בעתיד, כגון שיחייבו אשתו חליצה או שהוא יחלוץ לאשתו של אחד מבני אביו⁵.
- שלא ימנעו מלעשות פדיון הבן לצאצאיו⁶.

במקרה שאין כהנים בבית-הכנסת, כי אז, ורק אז, יוכל לקבל עליה כשני⁷.

¹ שו"ע חושן משפט (סי' מב) מובא שמותר לקרוא לאדם בשם מי שגידלו, וה"ה כאן. ועיין "חתם סופר" (אבן העזר סי' עו) ו"מנחת יצחק" (חלק א סי' קלו).

² שהרי לא ברור, אם השם "לוי" שייך לאביו או לו עצמו, וניתן להסבו על אביו. וכן מוכח מדעת רבי אלעזר ור' חנינא (זבחים קא ע"ב), מובא ברש"י (במדבר כה, יג), "שלא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי", ואע"פ כן הכתוב מנחה פנחס בן אלעזר הכהן. ושמענו שהדיין הרב שמואל ורנר, אב"ד בתל-אביב, הכשיר גט שהשם נרשם בו כך, על סמך ראייה זו.

³ שבמקרה זה אין בעלייתו לתורה עדות על היותו לוי. ולדעת הרב נחום אליעזר רבינוביץ, גם בזה יש חשש שיקבע עליו שם לוי, ולכן לדעתו יש להימנע אף מכך.

⁴ לא מבעיא לדעת "חזון איש" (אבן העזר סי' ג) שנוקט, שהכהנים והלויים בזמן הזה מוחזקים הם, ולכן אל לנו לייחס חזקת לוי למי שאינו לוי, שבוה מקלקלים את החזקה, אלא אפילו לדעת הש"ך (שו"ע חושן משפט סי' שכב ס"ק ט) ועיין שם "פתחי תשובה" (סי' קג), שאין לכהנים וללויים בזמן הזה חזקת כשרות, ולכן אין נותנים להם חלה וכו', מסתבר שאל לנו להעניק לאנשים שאינם לויים חזקת לויים. הרי "מי שאכל שום וריחו נודף, יחזור ויאכל שום כדי שיהיה ריחו נודף"?! ובפרט בזמן הזה שבקרוב בעזה"י נגיע למצב שרוב יושביה עליה, ונתחייב בתרומות ומעשרות מן התורה ונצטרך למצוא כהנים ולויים מיוחסים. ולכן אל לנו לקלקל החזקה, ומה גם שלעניין פדיון הבן אנו נוהגים כ"חזון איש" ופודים את הבכורות ואין חוששין שמא אינו כהן.

⁵ עיין "חתם סופר" (אבן העזר חלק ב סי' קכה) ו"מנחת יצחק" הנ"ל.

⁶ ועוד יש להוסיף שהאב חייב לדעת, שהמעשה שעשה לא ייעשה, ומן הדין היה לקנוס אותו עצמו, כפי שהיה נהוג בזמנים עברו, ואם כן אל יבקש לו גדולות (עיין ירמיהו מה).

⁷ כמובן שלראשון יעלה ישראל. עיין בדעת הרב נ"א רבינוביץ בהערה 3.

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך   הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:
הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ
הרב ישראל רוזן

מתפללים לרפואתם השלימה של
אלחנן בן עדינה
אורית בת מרים
בתוך שאר חולי עם ישראל